

Priprema za školu

Kako roditelji (još) mogu pripremati dijete za školu ?

Majka je pitala mudraca kada bi trebala započeti s odgojem svog djeteta.

- **Koliko mu je godina ? – pita mudrac.**
- **Pet. – odgovori majka.**
- **Pet ?! požuri kući ! Već kasniš pet godina! – odgovori joj mudrac.**

Kao što odgoj djeteta ne počinje u petoj godini života, tako niti priprema za školu ne počinje u „pet minuta do dvanaest“, odnosno neposredno pred polazak u školu. Dobra priprema počinje puno ranije, a uključuje raznolika iskustva, znanja i vještine koje je dijete tijekom odrastanja imalo prilike steći.

Kako roditelji mogu pomoći djetetu u pripremi za školu ?

- Budite **dosljedni** u svom odnosu prema djetetovim obavezama. Pomozite mu da stvori **radne navike** – neka samostalno posprema svoje igračke, odijeva se, hrani, posprema krevet. Umjesto ispričama (kao što su „nemam vremena“, „dijete je sporo, lijeno“ ili „još je mali/mala“) oboružajte se sa strpljenjem. Kratkoročno gledano to je zahtjevan zadatak, ali dugoročno „isplativ“ i **na dobrobit djeteta**.
- Naučite dijete da se **samostalno** počeslja, umije, opere zube, odloži svoju odjeću, obavlja jednostavnije kućanske poslove. Na taj način dijete stječe sigurnost u sebe, samopouzdanje i ponosno je na urađeno. Ako radite umjesto djeteta, ono će vjerojatno izgubiti zanimanje za tu aktivnost, postati nesigurno, ali će i izgubiti dragocjenu priliku za **vježbanjem** različitih životnih i psihomotoričkih vještina. Sputavanjem dječje samostalnosti djetetu se istovremeno šalje poruka, često i neizgovorena „Ti ne možeš/ne znaš, nisi sposobno...“.
- **Pohvalite svaki djetetov pokušaj da nešto radi samostalno.**
- U svemu budite djetetu **uzor, model** po kojem uči. Što želite naučiti svoje dijete, najprije trebate raditi i vi sami !
- Uvažavajte dijete kao posebnu individuu – **prihvatite ga bezuvjetno** ! Svako je dijete posebno. Neka su djeca brža, neka sporija, neka više vole crtanje, neka građenje, neka plesanje... Budite u svakom trenutku svjesni toga i potičite dijete u onim aktivnostima u kojima je uspješno. Tako ćete razvijati djetetov sjećaj samopouzdanja i uspjeha pa će ono spremnije ulaziti i u one aktivnosti u kojima je manje vješto.
- Omogućite svom djetetu što više **različitih oblika kretanja**, šetnji po prirodi, neravnom terenu, igara sa različitim sportskim rekvizitima, vožnju romobilom, biciklom... Pazite na sigurnost djece, ali im dozvolite i da uče na vlastitim greškama – mali padovi, ogrebotine i udarci razvijaju oprez kod djece.
- Ponudite djetetu razne materijale iz kojih će ono **graditi, stvarati, crtati**: olovke, drvene bojice, flomasteri, plastelin, tijesto, kamenčići, sjemenke, papir, stare novine, daščice... Uratke izložite na posebno mjesto u svom domu! Vaš interes za djetetovu aktivnost, **fizička i emocionalna prisutnost**, pohvala, pomoć ako je potrebna, podrška da ustraje i završi započeto dijete će motivirati na nove aktivnosti i radnje u kojima vježba spretnost ruku i prstiju. Istovremeno, razvijat će maštu, ustrajnost, fokusiranost i ostale važne sposobnosti koje će mu olakšati savladavanje budućih zahtjeva u školi.

Ne zaboravite da je igra najvažnija djetetova aktivnost i da ono, igrajući se, uči. Zato, koristite svakodnevne situacije, prilagodite ih djetetu, učinite da budu jednostavne prilike za učenje:

- neka dijete tijekom vožnje **broji** aute npr. određene boje, veličine, prometne znakove (u obliku kruga, trokuta, kvadrata)
- u svakodnevnim radnjama koristite **pojmove** – ispod, na, iznad, u, na, iza, gore, dolje, između (npr. stavi svoje cipele na policu iznad tatinih cipela)
- potičite dijete da postavlja pribor na stolu – pitajte koliko žlica treba staviti za vašu obitelj, a koliko još da dođu baka i djed i sl.
- **pričajte** priče, **čitajte** djetetu slikovnice, pratite prstom rečenice, riječi, slova; razgovarajte s djetetom o priči, postavljate pitanja kako bi provjerili njegovo razumijevanje, potičite ga da prepriča priču, opisuje ono što vidi na slici - imajte na umu da čitanje doprinosi govorno – jezičnom razvoju djeteta i bogaćenju rječnika, dok pripovijedanje u kojem roditelj tijekom priče pitanjima potiče dijete, doprinosi boljem razumijevanju priče)
- naučite dijete **brojalicu** ili **pjesmicu** iz vašeg djetinjstva (na taj mu način obraćate pozornost na strukturu riječi, što je jedan od elemenata predčitačkih vještina)
- obratite mu pozornost na **pisanu riječ** u okruženju (npr. POŠTA, KONZUM, PLODINE i sl.)
- plešite, pjevajte, hodajte, trčite brzo – sporo, pjevajte tiho – glasno (kako bi dijete naučilo razliku u intenzitetu, ali i steklo **kontrolu vlastitih pokreta** i moglo voljno kontrolirati motoričke radnje)
- obratite djetetu pozornost na **sličnosti i razlike** u okruženju (veličina, boja, količina, oblici...), npr. veličina maminih, tatinih i dječjih cipela; tražite na plaži kamenčiće sličnih boja, oblika...
- potičite dijete da **zapaža** promjene u prirodi, u svom okruženju, da **usvaja nove pojmove o stvarima, zanimanjima...** (na taj način dijete ne uči samo nove pojmove, već vježba usmjeravanje i održavanje pažnje)

Ovaj smo članak započeli s kratkom i poučnom anegdotom, a završit ćemo je s poticajnom misli:

“Ne odrastaju samo djeca. Odrastaju i roditelji. Koliko god promatrali djecu da vidimo što će napraviti od svojih života, oni gledaju nas da vide što mi radimo sa našim životom. Zato, ne mogu reći djetetu da posegne za zvijezdama. Sve što mogu napraviti je da sama posegnem za njima.”

Joyce Maynard

Pripremila: prof. Anica Žužić, psihologinja